

1364

מ.א.

פרוטוקול מס' 59/ב
מישיבת ועדת הכספים
סיום ג' כ"ז תשרי"ז - 29.1.1957
בשעה 09.00

חברי הוועדה:

מזכיר:

- י. גורי - היו"ר
- י. מפרת
- מ. גלסמן
- י. בדר
- י. בן-מחרן
- ז. סוזמניב
- י. פורדר
- י. קרמון
- ח. רובין

מוזמנים:

- ז. שרף - הממונה על הכנסות המדינה
- ד"ר ברוש - נציג מס-ההכנסה
- ד"ר קטרון - מטעם משרד המשפטים
- מר מרימלי - מטעם האוצר
- ש. בזק - מזכיר הוועדה

המשך הדיון בחוק לתיקון פקודת ההכנסה.

דבר-דברים:

היו"ר י. גורי: אני פותח את הישיבה.
אנו מתחילים בקריאה שניה בחוק לתיקון פקודת מס ההכנסה.
בשני הנושאים בהם לא סיימנו הדיון בקריאה ראשונה - שעורי המס ומס הכנסה
לרשויות מקומיות - בשלב את הדיון בקריאה שניה.

הסעיף הראשון של החוק, שעדיין לא דנו בו, מופיע
בחוקרת הכחולה. (קורא את הסעיף).

אם אין הערות - אני מעמיד סעיף זה להצבעה.

ה צ ג ע ה

הסעיף - נח קבל

היו"ר י. גורי: אנו עוברים לטעיף 1 שבחברת הלבנה.

י. בדר: אני מציע להשאיר את הנוטח הקודם.

היו"ר י. גורי: אני מעמיד הצעתך להצבעה.

ה צ ב ע ה

הצעת מר בדר - נדחתה

טעיף 2 - נתקבל

היו"ר י. גורי: אנו עוברים לטעיף 2.

י. בדר: אני חושב שהתוספת "ובלבד שהכנסתו הכוללת של אותו תלמיד לא תעלה על 3000 ל"י מיותרת. ואני מציע למחוק אותה.

י. קרגמן: בענין זה היו כמה הצעות, ונדמה לי שסוכם משהו.

היו"ר י. גורי: נציגי מט ההכנסה שמעו את כל ההצעות, אבל לא סיכמו שום דבר.

י. בן-אהרן: האם כדאי לקבוע מכסה?

ז. שרף: לפני מטפר ימיה נקלע לידי תיק של עובד מדינה בדרגה 4. הואיל וכל משפחתו מסודרת, הוא החליט לעת בגרותו ללמוד באוניברסיטה. הוא מקבל משכורת של 5000 לירות לשנה. והוא הגיש בקשה לפטור ממט הכנסה על חשלומו לאוניברסיטה ונתנו לו פטור זו.

י. בדר: זה יפה.

ז. שרף: כן, אבל המדינה חייבת לנהוג בחטכון באמצעים המטעים העומדים לרשותה. היא צריכה לתת הקלות לסטודנטים מצטיינים וכאלה שיש להם סיכויים.

היו"ר י. גורי: נדמה לי שמר קרגמן צודק באמרו שהיתה הצעה שלא נתקלה בהתנגדות מצד מר שרף, וההצעה היא, שאם אדם עיקר התעסקותו היא בלימודים - ינהגו בו אחרת.

ד"ר ברוש: אנו מוכנים לוותר על כל הגבלה על ההכנסה, אם מותר יהיה להוסיף תנאי, שכל זה חל על עובד שעיקר התעסקותו היא בלימודים.

י. טפיר: ככל שהכנסתו של אדם גדולה יותר, עיקר התעסקותו בלימודים פחותה יותר. ועל כן זהו דבר והיפוכו.

ח. רובין: טוונדט הנותן כמה שעורים, ממילא אינו מגיע למשכורת של 250 לירות לחודש. אבל יש מקרים שפקיד צעיר, לאחר שהבטיח לעצמו מקום עבודה, החליט להתחיל ללמוד. ברור שהוא אינו כלול בטעיף זה. אני מציע אפוא להעלות את הסכום עד 3600 לירות לשנה.

היו"ר י. גורי: יש נוטח מוכן: "תלמיד שהוא מעל לגיל 30 והוכיח שהוא עובד אך ורק לצורך ממון למודיו".

אם הוא מחחח לגיל 30, אין עליו כל הגבלה. אבל אם הוא מעל לגיל 30, הוא צריך להוכיח שהוא עובד אך ורק לצורך

ז. לרף:

ממוך למודיו.

אני מוכן לקבל נוסח זה.

ח. רובין:

מה גורל הוריו של תלמיד שהט חומכים בו? אני מציע לחח ניכוי להורים המשלמים שכר לימוד לילדיהם.

ז. סוזאייב:

האעה זו מקומה בטעיף אחר ולא בטעיף זה.

ז. שרף:

אני מבין שאין התנגדות לקבלת הנוסח שהוצע על ידי מר שרף.

היו"ר י. גורי:

אני מציע לנסח זאת כדלקמן: ובלבד שמי שמלאו לו 30 שנה, לא יראוהו כחלמיד אלא אם עיקר התעסוקתו בלימודים.

מר קטרון:

עד גיל 30 - הכל נשאר כמו שהיה. לגבי אדם מעל לגיל 30, עליו להוכיח שעיקר התעסוקתו בלימודים, רק אם הכנסתו עולה על 3000 לירות.

ח. רובין:

אם הטולחן מתאחד על כך - אני אינני מתנגד.

ז. שרף:

אני מעמיד להצבעה טעיף 3 בנוסח המתוקן שהוצע על ידי מר קטרון.

היו"ר י. גורי:

ה צ ב ע ה

טעיף 3 בנוסח המתוקן - נחשב

היו"ר י. גורי: אנו עוברים לטעיף 4.

בטעיף זה הצעתי שני חיקונים: (א) לתת הנחה לנער עובד הלומד בערבים; (ב) לתת הנחה לנער עובד התומך בהוריו.

י. קרגמן:

זה נאמר בחוק.

ז. שרף:

לא, בחוק מדובר על חמיכה בהורים נטולי יכולת. כוונתי היא לנער עובד התומך במשפחתו שיש לה הכנסה נמוכה.

י. קרגמן:

במקרה זה אני מציע לעשות חישוב משותף. אשר לנער עובד הלומד בערבים, אם הוא לומד במוסד מוכר, יכירו בזה כהוצאה.

ז. שרף:

במקרים שהילד הוא המפרנס את המשפחה, ינו רואים אותו כאילו היה ראש המשפחה.

ד"ר ברוט:

אתה מוכן להכניס חיקון כזה בחוק?

היו"ר י. גורי:

לפי החוק הזה, צעיר התומך בהוריו שהם מחוטרי עבודה, אולם הם בגיל העבודה, אינו נהנה משוה ניכוי.

ח. רובין:

לכן אני מציע למחוק את הטעיף.

אני מקבל את ההצעה של שומה משותפת במקרים שהנער מפרנס את הוריו. אבל לעומת זאת, נער שיש לו הכנסה מלאה והוריו עובדים ומסתכחים, מדוע לא ימלא את חובתו האזרחית למס הכנסה?

י. קרגמן:

בעוד מספר רגעים אצטרך לעזוב את הישיבה. אני אבקש את הח' קרגמן לנהל את הישיבה במקומי. ובקשתי היא, שאם יתעוררו חלוקי דעות בטעיפים בעלי משקל, תוצתק ההצבעה לישיבה הבאה. בקשתי זו חלה גם על טעיף זה, כי הוא טעון בירור נוסף.

היו"ר י. גורי:

אני מציע להשאיר את הנוסח המוצע.

ז. סוזאייב:

היו"ר י. גורי:
ז. לרף:

אנו עוברים לסעיף 5. השוני בין הסעיף הזה ובין הסעיף הקודם הוא בזה, שקודם אדם היה פטור ממס על הכנסה נוספת. פה אנו מוסיפים סייג שפטור זה חל רק עם אדם שהכנסתו אינה עולה על 3000 לירות בשנה. הואיל ואדם שיש לו 500 לירות לחודש, אנו במילא עורכים לו שומה, אנו איננו רוצים לפטור אותו ממס על הכנסה נוספת. שכירים שהכנסתם אינה עולה על 3000 לירות לשנה, איננו עושים להם שומות.

י. בדר:

יש כאן אי-שוויון. אני מבין שאין משחררים אף אחד. אבל אם משחררים חלק, צריך להסדיר זאת בתקנות.

ולא בחוק.

י. ספיר:

איזה סוגי הכנסה נוספת מתכוונים לשחרר?

ז. שרף:

מי שיש לו משכורת של 301 לירות לחודש, אנו עושים לו שומה. מי שיש לו משכורת של 299 לירות לחודש, ואינו דורש זאת, איננו עושים לו שומה. כזה הוא המצב היום. ואיננו עושים שומות לבעלי הכנסות נמוכות מ-300 לירות, כי ההוצאה הכספית על עשיית השומות תעלה על המס הנוסף שעלול להיות. יש פרינציפ שהוצאות הגביה אינן צריכות לעלות על 50 אחוז מהטכום שגובים. לדעתנו הוצאות הגביה אינן צריכות לעלות על 10 אחוז (ואם אמרתי קודם 50 אחוז, הרי זה מטוה שיטנה מוטעות המוציאים 40 אחוז על גביה) מהמס העשוי להגבות. וכאן הבעיה היסודית היא שיכון. אנו טכנו עשרות אלפי מפרנסים. והשווי השנתי של הדירה הוא 80 לירות. על 80 לירות אנו צריכים לערוך שומה כדי לגבות 25 אחוז מס.

י. ספיר:

מדוע צריך לעשות שומה כל שנה?

ז. שרף:

אנו חושבים שבגלל הכנסה נוספת על השווי השנתי לא כדי לעשות שומה. אם נפרט בתקנות שמי שיש לו הכנסה נוספת של 100 לירות פטור ממס, יצא שזה יש לו הכנסה של 500 לירות לחודש, ובכל זאת עטינו לו שומה, וה-100 לירות תהיינה פטורות ממס.

ז. סוזאייב:

במסך שנתיים לא הפעלתם את הסעיף הזה.

ז. שרף:

לא הפעלנו אותו בתקנות, אבל למעשה נוהגים כך.

י. ספיר:

בכל זאת יש כאן אי-צדק. שוכנו בדירות, ולא בלי עזרת המדינה, עשרות אלפי אנשים. יוצא שאדם כזה שהכנסתו מגיעה עד 3000 לירות לשנה, נהנה גם מהכנסתו מהדירה. אבל אם הכנסתו עולה על 3000 לירות, הוא יצטרך לשלם מס נוסף. מה ההצדקה שאדם אשר גר בשיכון יהיה פטור, ואדם הגר בדירה שכורה יהיה חייב?

ז. שרף:

אי אפשר לבצע טוח חוק של מס הכנסה מבלי לקחת בחשבון סדרים אדמיניסטרטיביים. שנית, אתם צריכים לדעת שב-10 השנים הראשונות סעיף זה אינו חל, אלא רק כאשר האדם גומר לשלם את האפוחקות שלו על השיכון. אי-עריכת שומה לשכירים שהכנסתם אינה עולה על 3000 לירות בשנה חוסכת לנו רבע מליון שומות.

ד"ר ברוש:

מדוע בא סעיף זה? כדי ששכיר, שכל עניני מס ההכנסה שלו מסתדרים על ידי ניקוי במקום עבודתו, לא יהיה עבריין אם אינו מגיש דו"ח במקרה שאין מבקשים אותו לעשות כך. ואנו איננו מבקשים להגיש דו"ח, אף על פי שלפי החוק הוא חייב להגישו.

היו"ר י. גורי:

מר קרגמן, אבקשך למלא את מקומי.

ח. רובין:

אינני מתנגד לסעיף זה, אבל אני חושב שהנוסח הקודם טוב נאמר" יהיה פטור ממס כולו או מקצתו על הכנסה אחרת", נותן לשר האוצר אותה אפשרות שהוא רוצה להשיג על ידי חקון זה.

אני חושב שד"ר ברוש טעה באמרו שכל ידי טעיף זה פטור ה כיר שהכנסתו אינה על 3000 לירות ממסירת דו"ח.

י. גדר:
אין עבירה על אי-הגשת דו"ח, אם אדם לא נדרש להגישו. עד כמה שאני מבין את החוק, ישנו בארץ 300 אלף עבריינים, אבל אין אחד מהם לא נתבע לדיון ואין שום כוונה לתבוא אותו לדיון. אבל עובדה היא ולפי החוק כל שכיר חייב להגיש דו"ח. אם יש כוונה שכל השכירים יגישו דו"ח, צריך לשלוח להם טפסים. אין כוונה כזאת, אל נגיד שזו עבירה.

ח. רובין:
לפי טעיף 43, כל אדם בעל הכנסה של 1050 לירות חייב להגיש א דו"ח.

ד"ר ברוש:
אבל בוטיף 43(ב) נאמר, שאדם שטעיף זה, טעיף 5 חל עליו, יהיה פטור מהגשת דו"ח.

אנו שולחים הודעות להגיש דו"ח רק לאלה שאנו מעוניינים שיגישו דו"ח. איננו יכולים לקבל את הכלל, שרק אדם שנחבש להגיש דו"ח יגיש אותו.

י. גדר:
אינני מציע זאת! אני מציע, שאדם שלא הגיש דו"ח משווח שלא נדרש לכך, לא יהיה עבריון.

ד"ר ברוש:
כאשר נודע לנו ששכיר יש לו הכנסה למעלה מ-3600 לירות לשנה, אנו שולחים לו הודעה להגיש דו"ח.

י. גדר:
אני מציע לומר: אדם שיש לו הכנסה ל י טעיף 5, חייב להגיש דו"ח רק אם נדרש לעשות כן.

ד"ר ברוש:
אם יך, אנו צריכים לקבוע מהוהוא שכיר.

י. גדר:
זה נאמר בחוק.

ד"ר ברוש:
אדם שיש לו 12 אלף לירות משכורת ו-4000 לירות הכנסה נוספת - האם הוא שכיר?

בטעיף זה אנו רוצים לפתור את הבעיה לגבי 250 אלף שכירים שבכלל לא כדי לשלוח להם טפסים ולערוך להם שומות. זוהי עבודה מינהלית עצומה שתכניס אותנו לפגוריה עצומים. וזוהי בעיה שבכל העולם פותרים אותה על ידי כך שאומרים: אדם בעל הכנסה נמוכה ובעל הכנסה נוספת נמוכה, פטור מלהגיד דו"ח. באמריקה הגבול של הכנסה נוספת הוא 300 דולר.

היו"ר י. קרגמן:
אני מעמיד להצבעה טעיף 5.

ה צ ב ע ה

טעיף 5 - נ ח ק ב ל

היו"ר י. קרגמן:
אנו עוברים לוטיף 6.

ה צ ב ע ה

טעיף 6 - נ ח ק ב ל

היו"ר י. קרגמן:
אנו עוברים לטעיף 7.

מר קטרונ:
בקריאה הראשונה הודענו שבטעיף 3 נציע להוטיף טעיף 3(א) האומר: "טמכויות ותפקידיו של פקיד השומא יהיו נתונים גם לנציב".

אני מציע למצוא נוסחה אחרת, כי נוסחה זו פשוט אינה יאה לנציב מט ההכנסה.

י. בדר:

אפשר ללכת בדרך אחרת, ובטעיף ההגדרות להוסיף את המלים "פקיד שומה" - מובנו נציג מט ההכנסה."

מר קטרוין:

אני מציע ללכת בדרך זו ולהכניס זאת בהגדרות.

י. טפיר:

הוחלט בטעיף ההגדרות להוסיף את המלים "פקיד שומה מובנו" - נציב מט ההכנסה.

אנו חוזרים לטעיף 7.

היו"ר י. קגמן:

ד"ר ברוש:

סעיף 11(1) קובע את ההוצאות המותרות בניכוי. לשכיר יש ברירה, הוא יכול לבוא ולהגיד: יש לי הוצאות אלו ואלו; במקרה זה הוא צריך להוכיח אותן. נותנים לו אפשרות שניה לא לדרוש הוצאות, זאת אומרת לא להוכיח את ההוצאות, אלא להגיד: אני לוקח את הניכוי הסטנדרטי של 5 אחוז מהמשכורת ולא יותר מ-400 לירות. השכיר יכול להכניס הוצאות בעד נסיעות, בגדי עבודה, נעלי עבודה וטפרי עבודה. אבל בדרך כלל השכירים מתקשים בהוכחות. ולכן נתנו אפשרות של ניכוי סטנדרטי של 5 אחוז. ושוב, זו אינה המצאה שלנו, זוהי המצאה של ארצות אחרות.

אני אינני מתנגד לטעיף זה. אני רק שואל: מדוע לא תנתן אפשרות הבחירות גם לעצמאי?

י. טפיר:

י. פורדר:

בשאלה זו אני מנהל ויכוח עם ד"ר ברוש כבר שנים מספר, ואני מצטער שאיננו יכולים לסיימו. השאלה היא, אם מנהל בנק לאומי רשאי לדרוש סכום מסוים להוצאות? אני מוכן לקבל הגבלות לגבי קטגוריות מסוימות של שפויים, אבל אינני מקבל את שלילית העניין בכללו. אני מציע לקבוע דמי ייצוג גם לשכירים.

אני חושב שטעיף זה בעיקרו הוא טוב. איך עצמאי

י. בדר:

ההוצאותיו אינן עולות בהרבה על 5 אחוז מן ההכנסה. אולם טעיף זה על ניכוי של 5 אחוז בא במקום טעיף אחר שהיה קיים עד עכשיו, והאוצר מציע לבטלו, זה הטעיף על זכוי של 10 אחוז, שקבל השכיר בעבור זה שמנכים לו את מס ההכנסה במקום עבודתו, ובגלל זה שהוא נמצא תחת פיקוח יותר חריף. פירוש הדבר שזו איננה הטבה, אלא הפחתה ב-5 אחוז.

ח. רובין:

טעיף זה נובע מעצם המעבר מסיטת הזכויים לסיטת הנכויים. אבל הוא אינו טוב. מי שמרוויח 3000 לירות לשנה, לפי החוק הישן היה צריך לשלם מט ברוטו 30 אחוז.

ד"ר ברוש:

על הכנסה של 3000 לירות המט ברוטו היה 1500 לירות.

ח. רובין:

מי שהרוויח 3800 לירות, שילם 900 לירות מס, וקבל זכוי של 90 לירות. אותו אדם מקבל היום נכוי של 5 אחוז, שהם 65 לירות. היינו, הפחתה של 25 לירות. מי שהרוויח 3000 לירות, ושילם מט ברוטו 500 לירות, קבל זכוי של 50 לירות, ולפי טעיף זה יקבל הנחה של 37,5 ל"י בלבד.

אם כן, כאן ההנחה היא קטנה יותר מאשר הייתה כאשר נתן זכוי של 10 אחוז. טענת, נכוי זה פועל באופן שונה לגבי דרגות הכנסה שונות, ונותן יותר בדרגות הגבוהות מאשר בדרגות הנמוכות; והרי הוצאות הנסיעה אחידות לכולן, ההבדל הוא רק במרחק ממקום המגורים למקום העבודה. והוצאות לבגדי עבודה....

הוצאותיו של מנהל בנק לבגדי עבודה גדולות יותר מהוצאותיו של הפועל.

ז. טוזאייב:

היו"ר י. קרגמן:

מדוע? הפועל אריך לקנות יותר בגדי עבודה,
כי הם מתחלפו וצולו יותר מהר.

ח. רובין:

הוצאות לבגדי עבודה על פועל הנין או פועל
תעשייה הן יותר גדולות מאשר הוצאותיו על
עובד ההתחירות על בגדי עבודה.

אני מאיש נכחי יותר גדול, ויכול יותר גדול
מזה המוצא כאן. כלומר, אני מציע לכתוב - 10 אחוז ולא יותר מ-400 לירות.

י. ספיר:

מכוע הקטנתם את הנכחי הזה מ-10 עד 5 אחוז,
והשם אין בזה סיוע מוספת מס לעומת המצב

כיום?

ד"ר ברוש:
הילוו בתנו 10 אחוז, היה זה קטין את ההכנסה
ב-13 מליון לירות לונה.

היו"ר י. קרגמן:

אבל אתה אינך לוקח בחשבון שקודם נתת הנחות
פעלו על 13 מליון לירות. הן נתת זיכוי
של 10 אחוז, ולפי החשבון יעשה סך רובין, הסכום היה יותר גדול.

ד"ר ברוש:

המספט התחרון בדבריו אינו נכון. מה שבנו
הצענו בתורה בתינו אורה שהיה על המצב הקיים,
ותנו ראינו שפה יש הבדל של 5 לירות ושם - 25 לירות ליותר. ה המצב
הזה אינו מקביל על ידי כך שנו בתניה אותו נכחי של 150 לירות במסופע,
ההצעה שלנו לגבי המצב הקיים פירושה - 5 מליון לירות פחות. עכשו מציעים
לי להגדיל את הנכחי לשכיר ב-5 אחוז מהמסכורת. ואני עונה חשבון זה יעלה
ב-13 מליון לירות, היינו - הקטנת הגביה ב-13 מליון לירות.

י. ספיר:

200 מלף השכירי - את נכחית מ-300 מלף השכירי
את שלה המקבילי 500 לירות לחודש - ישלמו
יותר מאשר שילמו עד עכשו?

ד"ר ברוש:

את השכיר הוא בעל השפחה את בני ילדיו - יילם
פחות.

י. ספיר:

בני טובן להוכיח, שאת כל ההנחות שנתת בגלל
הילדים, אתה לוקח חזרה על ידי 5 אחוז מלה.

ד"ר ברוש:

עם כל הכבוד, אין כל יסוד לפה שאתה מוכר.
את משלמים פחות מן יותר - זאת אפשר לראות
לפי הטבלה.

י. ספיר:

את בני בשוי בלי ילדים ומרוויח 300 לירות לחודש,
לם נתת לי שום הנחה.

היו"ר י. קרגמן:

החשבון שלך אינו נכון. הנכון הוא קטגוריה
מסויימת וזלי השלה יותר מאשר שילמה עד עכשו,
וזה יחול בעיקר על רווקים. אבל רוב הקטגוריות, זאת מוסרת בעלי השפחה
ובעלי הכנסות בינוניות ישלמו פחות ב-8 מליון לירות לשנה.

י. ספיר:

נותי לה מעבין האיזון הסוטלי של רווח ומספר.
בני שיך לקטגוריה של בשוי בלי ילדים ומרוויח
300 לירות לחודש, לגבי לם חל כל שנוי. לעומת זאת, על ידי הנחת 5
אחוז מניכוי הוצאות, אתה מטיל עלי ים נוסף.

ד"ר ברוש:

אתה מציע שהנכחי להוצאות לשכיר יהיה 10 אחוז
במקום 5 אחוז. אבל למעשה מה שאתה מציע זה
פסגה נחר של מס ההכנסה. השיטה הקודמת היה זכוי ועכשו יש ניכוי. את רוצה
אתה לבדוק את השטעו של זיקון מסויים, אתה צריך לראות מה ישלם דם
לפי השיטה החדשה בהשוואה למה ששילם לפי השיטה הקודמת.

אתה צריך להגיד אפוא שזכוי של 10 אחוז
שקול כנגד זכוי של 5 אחוז.

י. ספיר:

את התשובה אתה יכול לקבל במסגרת הסיכום הכולל.

ד"ר ברוש:

אני רוצה לשאול את חברי הועדה, אם הם מוכנים
להצביע סעיף זה.

היו"ר י. קרגטן:

אני מציע לדחות את ההצבעה בסעיף זה לשיבה
הבאה.

י. ספיר:

הוחלט לדחות את ההצבעה בסעיף 7 לשיבה הבאה.

אנו עוברים לסעיף 8.

היו"ר י. קרגטן:

מהו השוני בסעיף זה לעומת המעיף הקודם?

י. ספיר:

בניה שיש לי שתי חנויות, ובאחת מהן יש לי
היסד, ואני נני יכול לעמת אותו ב-4 שנים.
כאן נתנת אפשרות לעמת אותו בשנה החמישית, הששית והשביעית, אבל לא
מאותו מקור - לפי החוק הקיים - אלא מאותו מסחר.

מר קטרון:

אני רוצה לציין כי זהו המצב החוקי גם עכשו.
בשנה החמישית, הששית והשביעית אדם יכול לעמת
את ההפסד רק מאותו מקור שבו נוצר ההפסד.

ד"ר ברוש:

סוג סעיף זה נקבע בזמנו על ידי ד"ר ברוש. כאשר
שאלתי אותו מה זה "מקור" הוא לא ידע וגם אנו לא ידענו. כאשר מדובר
בחוק על מקורות הכנסה הכוונה היא לעסק, מקצוע, מקצוע חפשי ועבודה שכירה.
אתה יכול להגיד ש"סוג מקור" זה עסק. יכול להיות עסק בעלים, עסק ירוקות
ועסק פרחים. כל זה הוא עסק בניגוד למלמכה. הוציא זה ויכוחים על כך,
הגדרנו מהו סוג מקור - מסחר. אם אדם היה בעל עסק והפסיד בו, והלך להיות
שכיר - ואני נותן דוגמה בולטת שטרגיזה את פקידי השופה ואני תמיד מחליט
בגדם - 4 שנים אנו מרשים לך לנכות את ההפסד מהמסכורת שנתה סגל היום.
אבל אנו מוכרים: 4 שנים זה מספיק. אם לא הספקת לעמת את ההפסד תוך 4
שנים, בשנה החמישית, הששית והשביעית אינך יכול לעמת אותו מהמסכורת.

י. פורדר:

אני מציע לא להשתמש בדוגמאות בלתי-טיפוסיות.
אדם שיש לו גם חנות פרחים וגם חנות בעלים -
אינני מכיר. הכשרה מקצועית של פקיד על ידי פשיית רגל, אני מקוה שאף
היא אינה טיפוסית. מה כן טיפוסית? מי שיש לו שני בתי חרושת, ובאחד מפסיד
ובשני הרוויח. לפי דעתי צריך לתת לאדם כזה אפשרות לעמת את ההפסד מענף
אחד ברווח של ענף שני, אבל רק בענפים שיש ביניהם קשר כלכלי.

מר קטרון:

אתה יוצא מתוך הנחה שבמשך 7 שנים אין לו רווחים
מבית החרושת שבו הפסיד?

י. פורדר:

לא, אלא שהיה צריך להרוויח סכומים גדולים
כדי לעמת את ההפסד, וזה לא מציאותי, בדרך
כלל אין רווחים כל כך גדולים.

ד"ר ברוש:

ניקח לדוגמה בעל חנות טכסטיל שהשתתף בקלנות
וזו מקובל מאוד ומציאותי מאוד - והוא הפסיד
בקלנות 20 אלף לירות. 4 שנים אנו מרשים לו, אתה יכול לנכות ממנו זה
מהרווחים של חנות הטכסטיל. ואם תוך 4 שנים לא הספקת לעמת את ההפסד, אתה
צריך לקוות שתרוויח באסתתפות נוספת בקלנות ותכסה את ההפסד מהרווח הזה.

י. פורדר:

בניה שיש שני בתי חרושת למתכת עם שתי פונקציות
שונות, אבל שניהם עובדים במסגרת מאותפת.

ד"ר ברוש: את י"ק קשר כלכלי אורגני, נניח ביח"ד, לטכסטיל וחנות טכסטיל, זאת אני מכין. אבל אם בבית חרושת אחד הוא מייצר קפיצים וכשני ברזים, ואם זוהי הנהלת חשבונות אחידה ויחידת עסק אחת - זה בו בחשבון, אבל אם זה עסק אחד לגמרי - לא.

י. ספיר: אני חולק על הנחת היסוד שבסעיף זה. כאשר המדובר הוא ברוח, אינך עושה חשבון נפרד. נניח שיש לי פרנס ועסק אחד ואני מבקש שתעשה לי חשבון משותף לצורך חישוב מס ההכנסה. אולם אתה לוקח אותי בתור מוביקט ומצרף את כל התכנסות שיש לי. כאשר המדובר הוא בהפסד, אתה מפריד בין שני החשבונות. מדוע? כי עבור 4 שנים ולא עימתתי את הפסד. אם אני "נקברתי חיים" בצורה כזאת ששנה אחת היה לי הפסד כזה שבמשך 4 שנים אינני יכול לכסות אותו, אתה טובע ממני את האפשרות להתאזן, ואז יצא שבמשך 7 שנים בשלם יותר מס ההכנסה מסה שאני צריך לשלם.

י. כדר: על ענין זה דנו עוד עם קפלן הטובח. והדוגמה הקלאסית היתה, והנה, בית חרושת. לכל בית חרושת יש בשנה הרגשונה הפסדים גדולים. בשנה השניה יש לו הפסדים יותר קטנים, ורק בשנה השלישית-רביעית הוא מתחיל לאזן את עצמו. הוא אינו מפסיד, אבל אין לו גם הכנסות. בשנה החמישית-ששית יש לו כבר רווח. לגבי בית חרושת כזה יצרנו את הסעיף הזה, בכדי לעודד השקעות הון. מאן הבעיה של השנה הששית והשביעית נובעת מזה שבשנה השלישית והרביעית לא היתה לו אפשרות לכסות את הפסדים. במקרה כזה יגיד ד"ר ברוש שהוא יכול לאזן את עצמו במשך 7 שנים, אבל ישנם מקרים אחרים. נניח שיש בית חרושת שפייצר צמיגים. והנה כעבור כמה זמן הוא רואה שאין ברכה בייצור צמיגים והוא מתחיל לייצר ערדלים או צנורות גומי. לפי נוסח זה של הסעיף, יש ספק רב אם זה אותו "מסחר", ואם הוא יכול לעמת את הפסדים של הצמיגים מההכנסות של הערדלים וצנורות גומי.

כאן הובאה לפנינו הצעת תיקון, ולכן יש צורך להסביר מהי הסיבה הטיוחת להכנסת תיקון זה.

ד"ר ברוש: תקון ההגדרה של "סוג מקור".

ח. רובין: אינני יכול לקבל את טענותיהם של חברי הכנסת ספיר, מורדר וגדר. סעיף זה נראה לי כמוצדק. קודם כל ניתנת כאן אפשרות של עימות הפסד מכל מקור הכנסה תוך 4 שנים. נניח, סוחר אריגים הפסיד בשנה אחת 50 מלף לירות. זה יפה מאוד שמאפשרים לו לעמת את הפסד מכל מקור הכנסה במשך 4 שנים. אני אינני מכיר סוחר אריגים, אבל אינני מתאר לי שיש סוחר כזה שהפסיד 50 מלף לירות במשך שנה ולא הצליח לעמת הפסד זה תוך 4 שנים.

י. ספיר: ומה לגבי הפסד של 4 שנים?

ח. רובין: הפסד של כל שנה ניתן לעמות נפרד. אדם שלא הצליח לעמת את הפסדים, פירוש הדבר שהפסדים לא היו הפסדים או שיש לו מקורות הכנסה אחרים המאפשרים לו לקיים את בית העסק על אף הפסדיו. אני חושב שהסעיף הטובע הוא טוב ומוצדק. עד 4 שנים אפשר לעמת את הפסד מכל מקור הכנסה ללא כל הגבלה. בשנה החמישית, הששית והשביעית, אפשר לעמת אותו רק מאותו סוג מקור.

ז. סוזנאייב: אני חושב שסעיף זה בא לפגוע בעיקר באנשים פרטיים ולא חברות, כי אם חברות רוצות לעשות איזה שהוא סדר, הן יעשו אותו תוך 4 שנים. אבל, נניח, אדם שהיתה לו חנות נעלים שגרסה לו הפסדים, והוא פתח חנות "מפוסט". לפי הנוסח הטוב

הוא אינו יכול לעמת את ההפסדים מחנות הנעלים בהכנסות מחנות ה"אספרסו".
ואם טענתו היא צודקת, שהכרזה היא בעיקר לאנשים פרטיים ולא לחברות,
אני חושב שלא צריך להכביד על אנשים אלה בחוק שמטרתו היא להקל על משלמי
המס ולא להכביד עליהם.

היו"ר י. קרבסון: אנו דוחים את ההצבעה בסעיף זה לישיבה הבאה.
ועובריט לסעיף 9(א).

ה צ ב ע ה

סעיף 9 (א) - נתקבל

ח. רובין: ביחס לתוספת היוקר, אני רוצה לשתדלנות, כי תוספת היוקר מכאן ואילן תהיה פטור מס.

י. בדר: סעיף 8(א) נומר, אשר הנוצר רשמי, במסור הכנסת, להוציא צו שחלק מסויים מתוספת היוקר יהיה פטור מס. עד כמה שאני מבין המטלה אינה מציעה לבטל סעיף זה.

(המשך הישיבה רשמה אד)

להני-כן רשימה מא.
צד.

ד"ר ברוט:

המפור הוא לגבי שנה. בתום השנה לרשימת השכונ
כולל של תוספת היוקר ומזאייזים או. אנו צריכים
לדעת מהו הסכום הכולל של תוספת היוקר.

י. ספיר:

מה קורה אם חלי שינויים בחיובי תוספת-
היוקר במשך השנה?

ד"ר ברוט:

אם תוספת היוקר משתנה, מחקיני תקנות לפי
סעיף 48. שר הצאר רשאי לקבול בתקנות דרכים
לחישוב ניכוי המס מהמזכורת. הפסור של תוספת היוקר הוא ענין טנתי
ולא חדתי.

ז. סוזאייב:

היכן כתוב בחוק, שתוספת היוקר המשוחררת ממס
הכנסה בתום השנה הומכת להיות ניכוי כללי לכל
מסלמי המס, כדי שלא תהיה כרו הפליה?

י. בדר:

אני מאיץ ניכוי של 1,350 ל"י.

ח. רובין:

ראוני להבין דוגמה היפותטית - אם בניה
שהאינדקס יראה העלאה, והדבר יורה באותו זמן בו
היך לשלם תוספת-יוקר, ואז עליית האינדקס תבטא ביותר מ-3%.
כאשר חני המקרי יקרו בעת ובעונה אחת - מה תעשה אז נציבות מס הכנסה,
איה או היא חוציץ?

ד"ר ברוט:

חבר-הכנסת סוזאייב שאל היכן כתוב בחוק
שגם העמאי יהנה מההיור. הדבר כתוב בסעיף
39 לחוק לתיקון תקודת מס הכנסה, 1955. בסעיף זה נאמר, שאם יוצא או
על-מי סעיף 8(א), הוא יחול גם על העמאיי. בתיקון לשנת 1956
מיום 27.7.1956 נאמר בסעיף 11: הכנסתו של יחיד תושב ישראל עליה
הוא חייב במס משנת המס 1956 ואילך יראוה כה יחיד הכוללת תוספת-יוקר
ואז לני סעיף 8(א) יחול עליה, אף אם לא היחה הכנסה החייבת במס
ממזכורת.

י. ספיר:

אנו מאיעים ניכוי של 1,100 ל"י.

ה צ ב ה

הצעת חבר-הכנסת בדר לניכוי בסך 1,350 ל"י - לא נתקבלה

הצעת חבר-הכנסת ספיר לניכוי בסך 1,100 ל"י - לא נתקבל

סעיף 9(א), כהצעת הממלה - נתקבל

סעיף 9(ב)

היו"ר י. קרגמן: היחה הצעה להעמיד את הגיל על 32.

י. ספיר: כן היחה הצעה להעמיד את הגיל על 30.

הומלץ: לדחות את ההצעה על סעיף 9(ב).

סעיף 10.

י. בדר: אני מציע ניכוי של 350 ל"י

ה צ ר ה

הצעת חבר-הכנסת בדר - לא נחקבלה.

סעיף 10 - נ ת ק ב ל

סעיף 11

ש. בוק: הגיעו כמה פניות לוועדה מנכי מלחמת העולם הראשונה, שאינם זכאים לקבל את הניכוי המוגדל לפי החוק. נכי מלחמת העולם הראשונה אינם כלולים בשווי חוק, והאוצר מתנגד לשהניכוי המוגדל יחול עליהם.

ד"ר ברוט: אנו מתנגדים לכך. האם מדינת ישראל יכולה להיות אחראית לכל המלחמות שקרו בעולם? בזה גם מקשים על האדמיניסטרציה יחד עם המידה.

י. בדר: אני חושב שהגדרה זו בסעיף ק"ן (ב) לקויה בחסר. אנו מקבלים עכשיו חוק חדש לגבי נכי מחנות הריכוז הנאצית. ומבחינה זו סעיף זה מכל מקור דורש חיקון. כן קיימת הבטיחה של נכי מלחמת העולם הראשונה, שאיננו יכולים להתעלם ממנה.

אני מבקש איפוא לחקן את סעיף 14(ב)(2) לפקודה, שם אציע נוסחה יותר גמישה הצומרת: ... או שירות אחר שלאורך סעיף זה יאושר, לפי הצעת שר האוצר, על-ידי ועדת הכספית, כך אנו פותחים דרך להכללת נפגעי מלחמת הנאצית, לאחר שהחוק יתקבל סופית, ואולי גם להכללת נפגעי אחרים.

ד"ר קימרון: שר האוצר אינו מוכן לעמוד תחת לחץ של ארגונים שונים. את רוצים להרחיב את היריעה - יש לעשות זאת בחוק, ולא להשאיר את הדבר לאושר האוצר.

י. בדר: אני סבור שיש להכניס כאן את הנכיה של הגדוד העברי.

היו"ר י. קרגמן: אני מציע שנקבל את החיקון המוצע. אם יש הצעה לשנות את ההגדרה "פגעי מלחמה" - נדון על כך בנפרד.

י. ספיר: יש הגיון להכניס כאן את נכי הגדוד העברי. יש לזה יותר ערך היסטורי מאשר מצד י, כי מסופקני אם יהיו אנשים שיבואו בתביעות.

י. אפרתי: הדבר יכול לפתוח פתח לתביעות נוספות.

י. ספיר: האם אמר להכניס סעיף בחוק נפגעי מלחמה הנאצית שיחזק חוקף לגבי סעיף זה?

היו"ר י. קרגמן: כאן המקום לתח לכך ביותר.

י. ספיר: מסתבר איפוא שלאחר שיתקבל החוק נצטרך להכניס חיקון מתאים גם בחוק זה. אם נציב מס הכנסה יאמר שבכוח היות הוא לא יתנגד להכללת נכי מחנות הנאצית - אפשר לחזק את הדיון. אם לאו - יש לקיים דיון על כך עתה.

י. בדר: אינני מקבל את ההנמקה של ד"ר קימרון ואני עומד על הצעתי. אני מציע - או כל שירות, שוועדת הכספית תכריז עליו לאורך סעיף זה.

אני מבקש שהות ל התייעץ בנדון עם האוצר.

ד"ר ברוש:

סעיף 12.

מה דינו של צדד גרוש החייב במזונות לכלכלת
אשתו לשאבר וילדיו?

מ. חזני:

סעיף זה דן אך ורק באשתו שחיחה עמו או לכלכלתה
היתה עליו. אם הם נחגשו - אין היא אשתו.

ד"ר קימרון:

אני מציע לייצמר "אשה חוקית", ומבקש להצביע
על כך.

מ. חזני:

אשר לגרוש המשלם מזונות - האם מטריחה בפסק-
דין של מזונות? אם לאו - מדוע? אני מציע להכיר בפסק-דין כזה.

אני מיע להש איר את המצב הקיים שהוא מטביע
את ראון כל האדדיה המעוניינים בדבר.

ד"ר ברוש:

בסעיף זה המלה "אשה" פירושה - אשה חוקית.

י. בדר:

בחוק זה חסר באופן ברור סעיף הדן במי ששילח
לכל מיני קרוביה מזונות, לפי חובה חוקית. אפשר לחייב אדם לשלם
מזונות לילדיו ולאשתו, אבל אי אפשר להיבן לשלם מזונות לאח או לגיחה.
כיום דניה בהצעת חוק ברוח זו, והענין איננו מכונה עדיין על-ידי חוק
זה.

ז. סרואיב: ראוני לתמוך בהצעת חבר-הכנסת בדר. אם יש

הצעת חוק למיה חייביה אנשים לשלם מזונות לקרוביה,
אזי ראוני שכבוד סר האוצר והממשלה ידעו מראש, שכל חובה חוקית כזו
לתמוך בקרוביה חחיה צמודה באופן אוטומטי לניכוי ממס הכנסה. לדעתי
נתייב לקטות אם נקבל החלטה כזו כדי שהממשלה תדע מה היא עושה.

ד"ר ברוש: סעיף זה אינו נוגע לשאלת החמיכה בקרוביה.

אם רוצים לפתור כאן שאלות הנוגעות לחוק אחר -
אני מזכיר להביא את הענין בני האוצר.

היו"ר י. קרגמן: סעיף זה אפשר לקבל כמו שהוא, ובסעיף 16

אפשר להרחיב את היריעה.

י. בדר: אלו הן הוצאות בחוקף אוריה או חוקית. כאן

אין זו בעיה של ניכוי סמנדרטי, כי הכומיה אלה
אינה בבחינת הכנסה. כל עוד היו אלה חובות מוסריות-משפחתיות, אפשר
היה להסתפק בניכוי רגיל של סכום יותר קטן.

ד"ר ברוש: אני חושב שבמס הכנסה יחנודו בכל חוקף

להצעה כזו. בחוק ההוא נאמר בפירוש, שאם
לאחר כיסוי כל ארכיו, לרבות תאלו מס הכנסה, ידו משיגת לתמוך - הוא
חייב לתמוך. כמובן שמס הכנסה לא ישתחף בחמיכות הללו.

י. בדר: אין אלו הוצאות שלו, אלא חובה משפטית שהוטלה

עליו. לפי חוקים אלה, גם משרד הסעד יכול
לדרוש סכומים אלה לקופתו.

היו"ר י. קרגמן: אני מבין שאריך להפנות את השאלה לאוצר.

הוחלט: נשיב מס הכנסה בדרך אה הבעיה של חמיכות בקרוביה
עם האוצר ויביא לנועדת חוות דעת.

י. בדר: בסעיף 11 אני מציע להוסיף של 400 ל"י במקום 325 ל"י ו- 600 ל"י במקום 500 ל"י.

ה צ ב ע ה

הצעת חבר-הכנסת בדר לסעיף 11 - לא נתקבלה

סעיף 11 - נתקבל

הצעת חבר-הכנסת בדר לחיקוק נוסף בסעיף 11 נשארה מתוחה.

סעיף 13

ט. בזק: בנדון זה נתקבלה פניה מחבר-הכנסת יוניצ'מן היועץ, שלטי החוק בעל מקבל ניכוי בעד אשה, אולם במקרה שהאשה עובדת והבעל אינו עובד - אין מתירים ניכוי הפוך.

ד"ר קינרון: בדרך-כלל החומה היא מסוחפת. במקרה זה רוצים את ההכנסה של האשה כהכנסתו של הבעל, והוא מקבל ניכוי כיוון שהוא נשוי.

י. בדר: אני מציע לאחד סעיף 13 עם סעיף 14 על-ידי המלה "או".

ז. סוזאייב: אני מאשרף להצעתו של חבר-הכנסת בדר. אולם ההצעה לא תתקבל, אני מציע באופן אלטרנטיבי בסעיף 14 לתת ניכוי נוסף של 500 ל"י במקום 250 ל"י.

ה צ ב ע ה

הצעת חברי-הכנסת בדר וסוזאייב לאחד את סעיף 13 עם סעיף 14 - לא נתקבלה

היו"ר י. קרגמן: בסעיף קטן (ב) הסכימו מר טרף לגיל של 55.

ק. בדר: אני מציע להעביר את סעיף קטן (ב) לסעיף 12. פירוש הדבר, שההקלה תינתן לכל אשה שמלאו לה 55 שנה ולא רק אם היא עובדת.

הצעת חבר-הכנסת בדר להעביר סעיף קטן (ב) לסעיף 12 - לא נתקבלה

י. בדר: אשר לסעיף 13(ג) - הרי סעיף 11 נותן הקלה לכל גבר ללא כל הבחנה בגלל נכוחו, ואילו לגבי אשה מגבילים את ההקלה רק לאשה עובדת. אני מציע להעביר פסקה זו לסעיף 11 פסקה (ב).

מ. חזני: אני מציע כי ליחיד אשר אשתו איבדה מכושר עבודתה באופן איננה מיוגלת לעשות את

עבודות הבית, היינו - במקרה שהאשה רחוקה למטה או מסוחפת, - סליחיד כזה יותר ניכוי של 500 ל"י. אני מציע להעביר זאת לסעיף 12 כחור פסקה (ב).

ד"ר קינרון: הגישה כאן היא, כאילו האוצר בא לצמצם על-הסכום הנחות קיימות, ולא כך הוא. כל הסעיף הוא חידוש. הטענה יכולה להיות שלא הרחיקו לכת די האורך, אבל אי-אפשר לדבר כאילו באים לצמצם. זוהי הנחה חדשה ומקורית שלא היתה קודם לכן והממשלה מציעה אותה מיוזמתה היא. אני מבקש לזכר זאת.

חזני: אני מילך חכום יותר גדול מאשר - 500 ל"י
כאשר היא נכה בתחום נכות גבוה, ושהוא יקבל
את הניכוי גם אם היא איננה עובדת.

ד"ר ברוש: את רואים לבאש את פקודת מס הכנסה - מוכרחים
להגביל את ההחלטות במצב האישי של כל פרט.
קודם לכן היה זיכוי נכות אחד וזיכוי נכה אחד. לאור הכיוון של
השווים מצב האטה העובדת לזיש העובד אמרנו, שאם היא עובדת קיימת
לפטרות לתת זני ניכויים. האילו הוא נושא המס שלגביו אריך להתחשב
בכל מה שהחוק קובע. אם עכשיו מאיעים להניכוי יוגדל כאשר היא נכה -
אני באופן אישי מתנגד לכך, אולם אביא את הדבר בפני האוצר.

היו"ר י. ארגמן: אנו נפסיק עתה את הדיון בחוק ונעבור
לדיון השני שבסדר-היום.

או בדבר שינויים בתעריף המכס.

מר אריאלי: אנו מאיעים להוסיף לפרט 808 לפקודת תעריף
המכס והפירויים את הפסקה הבאה:

"ובלבד שאם הסחורות או חלק מסוייה או כלתי מסוייה מהן
יועברו לאדם שאינו זכאי לפטור, ישולם המכס החל על הסחורות
המועברות או על החלק המועבר, הכל לפי הענין".

בחוק המכס יש לעיף האומר, שכאשר מעבירים
או מוכרים סחורות יבוא ממי שזכאי לפטור למי שאינו זכאי לו - אזי
המס חל על האחרון. אם קיבלו שני אנשים בשותפות פטור והם שניהם יחד
מוכרים את הסחורה לאדם אליטי שאינו זכאי לפטור, אזי ברור שהקונה
חייב בתשלום מכס. אולם החוק אינו ברור בנקודה הבאה - כאשר אחד
מוכר את חלקו לאחר שאינו זכאי לפטור. החיקון המוצע בא להבהיר נקודה
זו, וכיוון שיש כאן משום החמרה אחת מתבקשיר לאשר זאת. נתקלנו
בכמה מקרים כאלה ואנו רואים למהות את הפירצה.

הצו בדבר שינויים בתעריף המכס - א ו ש ר.

הישיבה ננעלה בטעה 12.45